

1 דְּבָרֵי הַכֹּל הַפֶּת אֲסוּרָה שׁוּדָאֵי נִכְנַס בַּהּ רִיחַ, שֶׁהִפֵּת חֲמָה וּמִקְבַּלֵת
2 רִיחַ וְהַחֲבִית פִּתּוּחָה וְרִיחָה נוֹדֵף, וְאִף רִבִּי יְהוּדָה מוֹדֵה בַּכֶּךְ. כִּפְתַּת
3 צוֹנְנֵת וְחֲבִית מְנוּפָּה וּמְכוּסָה וְסִתּוּמָה, דְּבָרֵי הַכֹּל הַפֶּת מוֹתְרָת,
4 שְׁלֵא נִכְנַס בַּהּ רִיחַ, לְפִי שֶׁהִפֵּת צוֹנְנֵת וְאִינָה קוֹלְטַת כֹּל כֶּךְ מִן הָרִיחַ
5 וְהַחֲבִית סִתּוּמָה וְאִין רִיחָה נוֹדֵף כֹּל כֶּךְ, וְאִף רִבִּי מֵאִיר מוֹדֵה בַּכֶּךְ. לֹא
6 נִתְלַקּוּ רִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יְהוּדָה אֲלֵא כִּפְתַּת חֲמָה וְחֲבִית מְנוּפָּה אוֹ כִּפְתַּת
7 צוֹנְנֵת וְחֲבִית פִּתּוּחָה, שִׁישׁ בְּאוּפְנִים אֱלוּ מַעֲלָה אַחַת בְּלַבַּד, שֶׁהִפֵּת
8 חֲמָה אוֹ שֶׁהַחֲבִית פִּתּוּחָה, וְזוֹה נִחְלָקוּ הָאֵם גַּם בְּאוּפֵן זֶה נִכְנַס בַּהּ
9 הָרִיחַ, שֶׁרִבִּי מֵאִיר סוֹבֵר שֶׁנִּכְנַס וְלִכֵּן אוֹסְרָה לְזוּרִים, וְרִבִּי יְהוּדָה סוֹבֵר
10 שְׂאִינוּ נִכְנַס וְלִכֵּן הוּא מֵתִירָה לְזוּרִים. וְרִבִּי יוֹסִי סוֹבֵר כְּרִבִּי יְהוּדָה בֶּפֶת
11 שֶׁל חֵיטִים, שְׂאִין הָרִיחַ נִכְנַס בַּהּ בְּאוּפְנִים אֱלוּ, וְאִילוּ בֶּפֶת שֶׁל שְׁעוּרִים
12 הוּא סוֹבֵר כְּרִבִּי מֵאִיר, שֶׁפֶת שְׁעוּרִים שׁוֹאֲבַת אֶת הָרִיחַ וְנֹאסְרָת.
13 מִסֵּימַת הַגְּמָרָא לְבֵאר מַזָּה יֵאמֵר אַבִּי שְׁלֵא יִקְשֶׁה עַל דְּבָרָיו מִדְּבָרֵי
14 רִבִּי יְהוּדָה: וְהָאֵ דִּי רִבִּי נְמִי – וְגַם מַזָּה שֶׁאֲסִרְתִּי בְּרִיחָא שֶׁל בֵּת תִּיהֵא,
15 טַעֲמִי הוּא מִשּׁוּם שְׂרִיחַ זֶה כִּפְתַּת חֲמָה וְחֲבִית פִּתּוּחָה דְּמִי וּ–דוּמָהוּ
16 שְׁגַם רִבִּי יְהוּדָה מוֹדֵה בַּהּ שֶׁהִיא אֲסוּרָה, וְאִין סוֹבֵר שְׁגַם בֵּת תִּיהֵא
17 הוּא מוֹדֵה שֶׁאֲסוּרָה הִרְחַתָּה, וְמַזָּה שֶׁאֲמַרְתִּי לְדַעַת הַכֹּל אֲמַרְתִּי וְלֹא
18 נִחְלָקוּ תַנְאִים בְּדַבְרֵי.
19 שְׂנִינוּ בְּמִשְׁנָה: זֶה הַכֹּל לֹא כִּפְתַּת חֲמָה וְחֲבִית מְנוּפָּה כִּי אֲסוּרָה, כֹּל
20 שְׂאִין בְּהֵנְאוּתוֹ בְּנוֹתָן טַעַם מוֹתֵר, כְּגוֹן חוּמֵץ שֶׁנִּפְלַע עַל גְּבִי גְרִיסִין.
21 הַגְּמָרָא מְבִיאָה אֶת פֶּסֶק הַהֲלָכָה בְּנוֹתָן טַעַם לִפְנֵים: אָמַר רַב יְהוּדָה
22 אָמַר שְׂמוּאֵל, הֲכִי הִלְכְתָּא – כֶּךְ הִיא הַהֲלָכָה, שְׁנוֹתָן טַעַם לִפְנֵים
23 מוֹתֵר, וְכֹאמֹר בְּמִשְׁנָה.
24 הַגְּמָרָא מְבִאֲרַת אֶת פְּרִטֵי הָרִדִין הַאֲמוּרָה בְּמִשְׁנָה שְׁחוּמֵץ שֶׁל יִין נֹסֵךְ
25 שֶׁנִּפְלַע עַל גְּבִי גְרִיסִין לֹא אֲסוּרָה, לְפִי שֶׁהוּא נוֹתָן טַעַם לִפְנֵים: וְאָמַר רַב
26 יְהוּדָה אָמַר שְׂמוּאֵל, לֹא שְׂנֵנוּ שְׁחוּמֵץ שֶׁל אֲסוּרָה שֶׁנִּפְלַע עַל גְּבִי
27 גְרִיסִים שֶׁל הֵיתֵר, לֹא אֲסוּרָה, אֲלֵא שְׁנֵנְפֵל חוּמֵץ לְתוֹף גְּרִיסִין
28 רוֹתְחִין, שֶׁהוּא פּוֹגֵמָם וְעַל כֵּן לֹא נֹאסְרוּ, אֲכָל אִם נִפְלַע חוּמֵץ לְתוֹף
29 גְּרִיסִין צוֹנְנֵת, שֶׁהֵם מִשְׁתַּבְּחִים עַל יְדֵי חוּמֵץ, וְנֹאסְרוּ, וְחֹזֵר וְהִרְתִּיחֵן
30 וּ–בִישְׁלָם עַל הָאֵשׁ לְגְרִיסִים עִם חוּמֵץ שְׁבָהֵם, וְעַתָּה הֵם נִפְגַּמִּים
31 מִשּׁוּם חוּמֵץ הַמְעוּרָב בָּהֶם, נַעֲשֶׂה כְּמִי שֶׁהִשְׁפִּיחַ וְלִכְפֹּף פָּנָם,
32 וְאָסוּר. וְכֵן כִּי אֶתָּא וּ–כִּשְׁבָא רַבִּין מֵאֲרָץ יִשְׂרָאֵל אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי
33 בַּר בַּר חֲנָה שְׂאִמְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן, לֹא שְׂנֵנוּ שְׁחוּמֵץ שֶׁל אֲסוּרָה שֶׁנִּפְלַע עַל
34 גְּבִי גְרִיסִים שֶׁל הֵיתֵר לֹא אֲסוּרָה, אֲלֵא שְׁנֵנְפֵל לְתוֹף גְּרִיסִין רוֹתְחִין,
35 אֲכָל נִפְלַע חוּמֵץ לְתוֹף גְּרִיסִין צוֹנְנֵת, וְחֹזֵר וְהִרְתִּיחֵן, נַעֲשֶׂה כְּמִי
36 שֶׁהִשְׁפִּיחַ וְלִכְפֹּף פָּנָם וְאָסוּר. וְכֵן כִּי אֶתָּא – כִּשְׁבָא רַבִּי דְּמִי כִּי

37 מֵאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, אִף הוּא אֲמַר כֵּן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, הוֹסִיף, וְכֵן הָיָה
38 עוֹשִׂין בְּעַרְבֵי שְׁבִתוֹת בְּצִיפּוּרֵי, שְׁנוֹתָנִים חוּמֵץ לְתוֹךְ גְּרִיסִים צוֹנְנֵים,
39 וְהֵם מִשְׁתַּבְּחִים עַל יְדֵי חוּמֵץ, וְכֵן רַבִּין אֶתָּם בְּשֵׁם שְׁחֵלְיִים,
40 וְאוֹכְלִים אוֹתָם בְּשִׁבְתָּ. וְנִמְצְאוּ לְמַדִּים שֶׁהַגְּרִיסִים מִשְׁתַּבְּחִים עַל יְדֵי
41 חוּמֵץ, וְלִכֶּךְ יֵשׁ לְאוֹסְרֵם כְּשֶׁחוּמֵץ שֶׁל אֲסוּרָה.
42 הַגְּמָרָא מְבִיאָה שְׁתֵּי דְעוֹת אוֹדוֹת נוֹתָן טַעַם לִפְנֵים כְּשֶׁהִפְגַּם בָּא
43 בְּצִירּוֹף דְּבַר אַחֵר: אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, נוֹתָן טַעַם לִפְנֵים שְׂאִמְרוּ שְׂאִינוּ
44 אוֹסְרֵי אֶת הַמֵּאֲכָל, לֹא הַמְדוּבָר בְּאוּפֵן שְׂאִמְרוּ וּ–שְׂוִיכּוֹלוּ לוֹמְרִין
45 שְׁקִדְרָה זֹה חֲסִידָה מְלַח אוֹ יְתִירָה מְלַח, חֲסִידָה תְּבַלִּין אוֹ יְתִירָה
46 תְּבַלִּין, וְעַל יְדֵי כֶּךְ פִּגְמֵי הָאֲסוּרָה אֶת הַמֵּאֲכָל. שְׂבֵאוּפֵן זֶה, שְׂאִילוּ הִיוּ
47 בַּהּ מֵלַח וְתַבְלִין כְּרֵאוּי לֹא הִיא הָאֲסוּרָה פּוֹגְמָה וְהִיא נוֹתָן טַעַם לְשִׁבְתָּ,
48 לֹא הוֹתֵר נוֹתָן טַעַם לִפְנֵים. אֲלֵא מַזָּה שֶׁהוֹתֵר נוֹתָן טַעַם לִפְנֵים הוּא כֹּל
49 שְׂאִין חֲסִידָה אוֹ יְתִירָה הַקְּדִירָה בְּלוּם, וְאִינָה נִאֲכַלֵּת רַק מִפְּנֵי נוֹתָן
50 טַעַם זֶה שֶׁפִּגְמָה וּבִלְעֵדֵי הִיא נִאֲכַלֵּת.
51 לְשׁוֹן אַחֵרָת וְהַחּוֹלְקַת וְסוֹבֵרָת שְׂרִישׁ לְקִישׁ בָּא לְהִלָּק בְּאוּפֵן הַאֲמוּרָה,
52 וְאִיבָא דְּאָמְרֵי – וִישׁ שְׂאִמְרוּ שְׂאִמְרוּ רִישׁ לְקִישׁ, נוֹתָן טַעַם לִפְנֵים
53 שְׂאִמְרוּ שְׂאִינוּ אוֹסְרֵי אֶת הַמֵּאֲכָל, אִין אוֹמְרִין וְתוֹלִים אֶת הַפִּגְמֵם בַּכֶּךְ
54 שְׁקִדְרָה זֹה הִיא חֲסִידָה מְלַח אוֹ יְתִירָה מְלַח, חֲסִידָה תְּבַלִּין אוֹ
55 יְתִירָה תְּבַלִּין, וְלִכֵּן אִינָה נִאֲכַלֵּת, וְאִילוּ הִיוּ בַּהּ מֵלַח וְתַבְלִין כְּרֵאוּי
56 הִיוּ מִתְקַנְיִם אֶת הַפִּגְמֵם שְׁנוֹתָן הָאֲסוּרָה בְּמֵאֲכָל, וְאִין זֶה נִחְשָׁב נוֹתָן טַעַם
57 לִפְנֵים, אִין אוֹמְרִים כֵּן, אֲלֵא אוֹמְרִים הַשְׁתָּא מִיָּהָא הָא שְׂנֵמָה – הֵלֵא
58 עַתָּה הָאֲסוּרָה פִּגְמֵם אֶת הַתְּבַשִּׁיל שְׁבִקְדִירָה, וְעַל כֵּן הִיא מוֹתֵרָת.
59 הַגְּמָרָא מְבִיאָה עוֹד מִדְּבָרֵי הָאֲמוּרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן בְּעִנְיַן זֶה שֶׁל
60 נוֹתָן טַעַם לִפְנֵים: אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁנֵי דִינִים הֵם
61 בְּתַעְרוּבַת אֲסוּרָה בְּהֵיתֵר, כֹּאשֶׁר אִי אֲפֻשֶׁר לְהַפְרִיד אֶת הָאֲסוּרָה
62 הַמְעוּרָב, וִישׁ לְדוֹן אִם הַכֹּל נֹאסֵר.
63 דִּין רֵאשׁוֹן, כֹּל שְׁנֵתֵרֵב מֵהָאֲסוּרָה בְּהֵיתֵר מְעֵמָו וּמְשֵׁשׁוֹ, כְּגוֹן חֲתִיכָה
64 שֶׁל אֲסוּרָה שְׁנֵתֵרֵבָה בְּתַבְשִׁיל שֶׁל הֵיתֵר, שְׁגַם גּוֹף הָאֲסוּרָה קִיִּים וְגַם
65 טַעֲמוֹ קִיִּים, אֲסוּרָה הַכֹּל בְּאִכְלָהּ, (לוֹקִין) [לוֹקִין] עֲלֵיו אִם אֲכָלוּ,
66 וְזֶהוּ מַזָּה שֶׁנִּאֲמַר בְּהִלְכָה לְמִשְׁנֵי מִסִּינֵי, שִׁיעוּר אֲכִילָה שֶׁל בְּיַת בְּכָרִי
67 וּ–בּוֹמֵן שֶׁל אֲכִילַת פֶּרֶם וּ–חֲצִין כְּבֵר לַחַם, שֶׁאִם יֵשׁ בְּתַעְרוּבַת שִׁיעוּר
68 כּוֹזֵת שֶׁל אֲסוּרָה בְּשִׁיעוּר פֶּרֶם מִהַתְּבַשִּׁיל, שֶׁנִּמְצָא כְּשֶׁשְׂהוּא אוֹכֵל
69 מִהַתְּבַשִּׁיל וְהָאֲסוּרָה הַמְעוּרָב בּוֹ, אִינוּ שׁוּדָה בְּאִכְלֵת כּוֹזֵת אֲסוּרָה
70 אֲלֵא כְּדִי אֲכִילַת פֶּרֶס, לּוֹקָה עֲלֵיו, אֲבָל אִם כּוֹמוֹת הָאֲסוּרָה קִטְנָה יוֹתֵר,
71 כְּשֶׁשְׂהוּא אוֹכֵל מִן הַתְּבַשִּׁיל אִי אֲפֻשֶׁר שִׁיאֲכַל מִן הָאֲסוּרָה כּוֹזֵת
72 בְּשִׁיעוּר זֶה, אִינוּ לּוֹקָה עַל אֲכִילָתוֹ.

אגרות קודש

ב"ה, י"ד מ"ח, תשט"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

...מ"ש אודות חזרת דא"ח, הנה נתינת התורה היתה על תנאי שחלק הכי גדול ממעשה האדם יעשה בבחירתו, וכמה שנאמר ובחרת בחיים, ולא ע"פ פקודות וגזירות, אלא שצריך הוא לבחור בזה מפני שזהו גזירתו של ממה"מ הקב"ה. וה"ה בנוגע לחזרת דא"ח, שאין הסדר שמכאן יכתבו לאלו שמזכיר במכתבו שהם יחזרו דא"ח בבתי כנסיות, אלא שעליהם באתעדל"ת לעשות אסיפה ולחייב (לזכות) את כאו"א מאלו בענין הכי נעלה זה. והשי"ת יצליחם.

בברכה לפרנסה ולבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

